

KIISKINEN, ARI: Vallananastaja vai tasavallan rakentaja? Oliver Cromwellin jälkimaine Isossa-Britanniassa vuosina 1707-1799

TUTKIELMA, 83s.

Yleinen historia

Tutkielman aiheena on Oliver Cromwelliin kohdistunut jälkimaine Ison-Britannian historiassa. Minkälaista se oli, miten se muuttui ja miksi. Ennen kaikkea tutkimus vastaa myös kysymykseen, miten jälkimaine oli muotoutunut. Aineistona on käytetty 1700-luvun sanomalehtiä, aikalaiskirjallisuutta ja satiiri- ja piirroksia. Jälkimaineen muotoutumiseen on tutkimuskirjallisuuden lisäksi käytetty apuna 1600-luvun aikalaiskirjallisuutta, sanomalehtiä ja päiväkirjoja.

Tutkimukseni olen jakanut kahteen päälukuun, joista ensimmäinen käsittelee Oliver Cromwellin jälkimainetta vuosina 1707–1759, eli Ison-Britannian virallisesta alusta kuningas Yrjö II:n kauden loppuun saakka. Tällä aikavälillä esiintyi runsaasti poliittista kuohuntaa kolmen poliittisen puolueen whigien, toryjen ja jakobiittien välillä, saaden aikaan poliittista kirjoittelua, johon Oliver Cromwellin jälkimaine liittyi vahvasti. Tällä aikavälillä Cromwellin jälkimainetta käytettiin voimakkaasti poliittisen mustamaalauksen välineenä, tosin maine alkoi kokea hienoista paranemista 1730-luvun jälkeen. Ison-Britannian osallistuminen 7-vuotiseen sotaan toi mukanaan positiivisia muistoja Oliver Cromwellin sotataidoista.

Toinen pääluku tarkastelee Cromwellin jälkimainetta vuosina 1760–1799, alkaen Yrjö III:n valtaan noususta. Tällä aikavälillä Yhdysvaltain vapaussota ja Ranskan vallankumous toivat Oliver Cromwellin esiin poliittisessa kirjoittelussa jopa siinä määrin ylistävästi, että häntä ei enää pidetty niin paljoa tyrannina tai vallananastajana, kuten vielä vuosisadan alussa.

Oliver Cromwellin jälkimaine muotoutui käsittelemäni ajan puitteissa niin, että 1600-luvulta asti jatkunut negatiivinen maine sai pikkuhiljaa rinnalleen yhä parempaa jälkimainetta. Cromwell muuttui toryjen ja jakobiittien propagandavälineestä Ranskan vallankumouksen ajaksi, liioitellun puhtoiseksi sankariksi. Hänestä kirjoitettiin ja puhuttiin ylistävästi jopa parlamentissa.

Asiasanat: Oliver Cromwell; Englannin historia; Ison-Britannian historia; henkilödiskurssi; Commonwealth; whig; tory.